

øger denne Sag, kan man dog ikke faae andre faktiske Oplysninger frem end dem, der foreligger i Motiverne til Lovforslaget, og det er bygget derpaa, at jeg fravaader et Udvalgs Nedsættelse. Det er jo en Selvfølge, at Thinget kan tage en anden Beslutning.

Berg. Maa jeg sige til det ærede Medlem, som talte sidst, at han gaar ud fra, at vi Alle sammen kende denne Sag, lige saa godt som han, men det tror jeg ikke, han er berettiget til at gjøre, eftersom han har haat Leilighed til specielt at behandle de her henhørende Afgjørelser, hvad vi ikke have haat.

Da Ingen yderligere ønskede Ordet, blev Forhandlingen sluttet.

Forslaget af Berg om Nedsættelsen af et Udvalg paa 5 Medlemmer

vedtoges med 47 St. mod 8.

Man gif da til den sidste Sag paa Dagsordenen:

Første Behandling af: Forslag til Lov om et Tilskud til nogle Almueskoler paa Landet.

(Forslaget findes i Tillæg. A. Sp. 1013 —14).

N. Jensen (Aarhus Amts 3die Valgkreds): Motiverne til det Lovforslag, som her foreligger til Behandling, slutte med den Bemærkning, at den forlangte Sum i Forhold til Diemedet er saa lille, at der formentlig fra den Side ikke kan være nogen Betænkelighed derved. Smidertid fremstiller Forslaget sig jo som et Forsøg, der, saafremt det i sin Tid maatte blive betragtet som vellykket, vil blive udvidet, og det er altsaa Begyndelsen til en Omordning af vort Skolevæsen, ved hvilken det Spørgsmaal, om hvormange Penge der forlanges til det første Forsøg, ikke kan faae nogen afgjørende Indflydelse paa den Skjebne, som Thinget vil lade nærværende Lovforslag blive tildelt; det er et Spørgsmaal, som selvfølgelig maa afgjøres i Forhold til de Tanker, som ligge i Lovforslaget. Af saadanne Tanker er der nogle, som jeg ret godt kan sympathisere med, men der er ogsaa nogle, som jeg ikke kan antage for rigtige. Der tilsigtes saaledes en Udvidelse af Undervisningsfagene, og denne Udvidelse skal omfatte Dansk, Historie, Geografi, Regning, Naturhistorie, Naturlære, Gymnastik og Sang. Jeg kan fuldkommen dele Ønsket om, at man i vore Almueskoler kom til at undervise fyldigere i endel af de Fag, som alt ere Gjenstand for Undervisning, samt at der optages nye Fag. I det Besættelige maa jeg altsaa være enig med Forslaget angaaende en Udvidelse af Un-

dervisningsfagene. De fleste af de nævnte ere allerede saa godt som overalt optagne som Undervisningsfag; i hvert Fald i alle de Almueskoler, som jeg kjenner, underviser man i Dansk, Historie, Geografi, Regning, Gymnastik og Sang, hvorimod Naturhistorie og Naturlære ikke, saa vidt mig bekendt, ere optagne som Undervisningsfag i nogen Almueskole. Men det vilde aabenbart, som jeg sagde, være en Fordel, dersom man kunde udvide Undervisningen til ogsaa at optage Naturfagene, og jeg antager, at man da passende til Naturhistorie og Naturlære kunde føie kemi og Tegning, under Forudsætning af at Forholdene i det Hele tillode en saadan Udvidelse. Der er imidlertid et Fag, som ikke er nævnt her i Forslaget, men som jeg tror, at det vilde være heldigt at indføre førend disse Fag, nemlig Haandgjerning. I vore Landshjyskoler er Undervisning i Haandgjerning overalt noget almindeligt, men det burde være fuldstændigt almindeligt. Det er et saa nyttigt og gavnligt Fag, at det paa ingen Maade burde vente, indtil man kunde komme til at indføre de Fag, hvorom Taleren her er. Kort sagt jeg kan i det Hele sympathisere med den Tanke baade at udvide Fagene og give en fyldigere Undervisning i de Fag, som alt ere optagne. Der er en anden Tanke, som er optagen her i Lovforslaget, som jeg ogsaa er saa heldig at kunne sympathisere med; det er Tanken om et Statstilskud. Naar vi overhovedet komme til en Omordning af vort Skolevæsen, vil der fordras flere Penge, end det nu gives i dette Diemed. Skolerne ere paa mange Steder altfor overfyldte med Børn, saa at dels flere Lærere kræves paa mange Steder ville behøves, og det dels vil være nødvendigt at opføre flere Skoler, ligesom ogsaa bedrø Apparater maa indføres, Altsammen Ting, som kræver flere Penge. Der er i det Hele mange Ting, som nødvendig kræves, saasnart man kommer ind paa en Omordning af vort Almueskolevæsen. Men det vil da ogsaa vise sig, at der er mange Kommuner, som vilde finde det for byrdefuldt at udrede alle de Omkostninger, som der da vil være Tale om, saa at en Udjevning mellem de bedre og de ringere stillede Kommuner vil fremstille sig som det eneste Middel til at naae Planen. En saadan Udjevning, skjønt jeg ikke rettere, kan bedst foregaa derved, at Omkostningerne udredes af Statskassen, hvorved de bedre stillede Kommuner kunde komme til at give Tilskud til de ringere stillede. Jeg glæder mig derfor over at have set et Lovforslag komme frem, i hvilket den Tanke er indeholdt, at Statskassen kan bidrage til en Udvidelse af Almueskolerne; om jeg end maatte i nærværende Dieblit udtale mig derom paa en noget anden Maade end selve Lovforslaget, saa er min Tanke dog i og for sig den samme. Derimod møder jeg nu en Tanke, som jeg i alt Fald ikke endnu kan sympathisere med. Det er den Tanke, der er udtalt som den egentlige Hovedtanke i Lovforslaget, den nemlig, at